

Inhoud

Voorwoord	1
Actuele beleidsontwikkelingen	3
1.1 Wet op de beroepen in het onderwijs (wet BIO)	3
1.2 Nieuw onderzoekskader inspectie	3
1.3 De referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen	4
1.4 Passend onderwijs	5
1.5 Samenvatting	5
Wat is differentiatie?	7
2.1 Voorwaarden voor leren	7
2.2 Ontwikkeling van denken over differentiatie	11
2.3 Interne en externe differentiatie	12
2.4 Convergente en divergente differentiatie	13
2.5 Samenvatting	14
Voorwaarden voor goed differentiëren	15
3.1 Klassenmanagement	15
3.2 Kennis van de leerlijnen	16
3.3 Kennis van uw groep	17
3.4 Kennis van voor- en nadelen van soorten differentiatie	19
3.5 In het verleden behaalde resultaten . . .	19
3.6 Het zit er wel in, maar het komt er niet uit	20
3.7 Analyse van de behoefte	23
3.8 De rollen van de leerkracht	27
3.9 Evalueren en reflecteren	29
3.10 Samenvatting	33
Gegevens verzamelen, analyseren, clusteren en plannen	35
4.1 Handelingsgericht of opbrengstbewust werken	37
4.2 Enkele overwegingen bij het maken en uitvoeren van plannen	52
4.3 Een gedifferentieerd plan in een combinatiegroep	55
4.4 Samenvatting	58

Differentiëren in doelen, leerstof en tijd	59
5.1 Differentiëren in doelen	59
5.2 Differentiëren in leerstof	78
5.3 Differentiëren in tijd	92
Differentiëren in instructie en organisatie	101
6.1 De basiskwaliteit van lessen	101
6.2 Een effectieve les is onderdeel van een effectieve lessenserie	101
6.3 Differentiatie met GRRIM	102
6.4 Differentiëren in het GRRIM-model	109
6.5 IGDI	121
6.6 Differentiëren in een combinatiegroep of unit	125
6.7 Samenvatting	129
Differentiëren in de groepen 1 en 2 en de start in groep 3	131
7.1 Een gedifferentieerd themaplan in groep 1 en 2	131
7.2 Samenstellen van beredeneerd aanbod	131
7.3 GRRIM als instructiemodel	133
7.4 Differentiëren met behulp van kleine groepen	134
7.5 Risicoleerlingen	135
7.6 Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong	136
7.7 Differentiëren met digitale media	136
7.8 Denkstimulerende vragen	137
7.9 Differentiatie door begeleiding van rollenspel in hoeken	138
7.10 Start in groep 3	140
Differentiatiebeleid evalueren en doorontwikkelen	143
8.1 Planmatig verbeteren van differentiatie op schoolniveau	143
8.2 Differentiatiebekwaamheid ontwikkelen	148
8.3 Samenvatting	149
Literatuur	151
Websites	157
Bijlagen	159
Trefwoordenlijst	180